

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA GRADA I KOTARA ŠIBENIK

BROJ 143 — GOD. IV.

ŠIBENIK, 18. SVIBNJA 1955.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

U ČAST ROĐENDANA DRUGA TITA

SVEČAN DOČEK ŠTAFETE NARODA HRVATSKE

14. o. mj. stigla je u Šibenik glavna štafeta NR Hrvatske, preko koje narod naše Republike šalje tople pozdrave drugu Titu za njegov 63. rođendan. U blizini Lepenice štafetna palica je preu-

Pozdrav naroda Titu

Dragi druže Tito, Narod grada i kotara Šibenik, zajedno sa čitavim našim radnim narodom, svaki Tvoj rođendan proživljava kao dan svoje slave i ponosa na Tebe i velika djela koja se ostvaruju pod Tvojim vodstvom.

Prošlo je deset godina nošenja Tvoje — naše štafete, koja je potekla kao potok i pretvorila se u bujicu iskrenih želja i srdačnih Ti čestitaka svih graditelja socijalističkog društva.

Na taj veliki dan u životu naših naroda, srce i misao svih ljudi ovog kraja ispunjeni su ljubavlju i najplemenitijim željama za Tvoj dug i sretan život.

Zelimo Ti, naš voljeni druže Tito, da uz naše srdačne pozdrave i najbolje želje za Tvoj 63. rođendan, primiš i izraze naše nepokolebljive spremnosti da se pod Tvojim vodstvom i dalje borimo za sretnu budućnost naše socijalističke domovine, za mir i koegzistenciju u cijelom svijetu.

Radni narod grada i kotara Šibenik

U LOZOVCU VELIK INTERES ZA ŠTAFETU

Za ovogodišnju štafetu koja je u tvornici i selu Lozovac organizirana u čast rođendana druga Tita, mještani su pokazali velik interes. U nošenju štafetne palice sudjelovali su i ljudi od 60 godina i žene od 35 godina starosti. Narod je u velikom broju dočekao i ispratio štafetu i tom prilikom je oduševljeno pozdravilo nosioce štafetne palice dovikujući im da i njihove tople čestitke izruče voljenom Titu.

zeta od naroda splitskog kotara. Kroz sva sela, gdje je prošla štafeta, razdragani narod obaspaio je cvijećem nosioce štafetne palice. Glavnoj štafeti priključilo se, pored osam sporednih štafeta iz sela šibenskog kotara, i niz lokalnih štafeta iz poduzeća, ustanova, društvenih organizacija i škola.

Točno u 11.45 sati štafeta je stigla na Poljanu maršala Tita oduševljeno dočekana od velikog broja građana. Štafetnu palicu su na posljednjoj etapi do Poljane nosili članovi DTO »Partizan«. Kroz to vrijeme šibenska narodna glazba i glazba JRM intonirale su borbene marševe. S balkona Narodnog kazališta, na kojem su se nalazili predstavnici narodne vlasti, političkih organizacija i JNA, štafetu je u ime Garnizona Šibenik pozdravio

Mile Počuća, kapetan fregate, a potom je Srećko Bijelić, predsjednik Kotarskog komiteta Narodne omladine pročitao pozdravni telegram drugu Titu. Zatim je štafeta prosljedila do Doča. Štafetnu palicu pronijeli su do Martinske veslači četverca s kormilarom »Krke«, a odatle je prosljedila do Raduše, gdje ju je preuzeo narod kotara Zadar.

RASPRAVLJA SE O DRUŠTVENOM PLANU

Nedavno je na zboru birača u Jezerima predstavnik Narodnog odbora kotara upoznao prisutne o prijedlogu društvenog plana NO-a kotara za 1955. godinu. Birači su se u diskusiji naročito interesirali o načinu oporezivanja poljoprivrednika. D. M.

Otvoren Zagorski vodovod

Značajna radna pobjeda naroda Dalmatinske Zagore

NA SVEČANOM MITINGU GOVORIO VICKO KRSTULOVIĆ - OTVARANJU VODOVODA NA JEZERU TORAK PRISUSTVOVALA MASA LJUDI IZ ŠIBENSKOG I DRNIŠKOG KOTARA.

U nedjelju 15. o. mj. u čast 10-godišnjice oslobođenja zemlje i pobjede nad fašizmom ra- svečan način pušten je u pogon Zagorski vodovod. Svečanost je upriličena na obali jezera Torak ispred glavne pumpne stanice, a prisustvovali su, pored velikog broja ljudi iz Šibenskog i Drniškog kotara, Vicko Krstulović, član CK SKJ, Petar Rončević, predsjednik NO-a gradske općine Šibenik, Pere Skarica, sekretar Kotarskog komiteta SK Šibenik, te predstavnici NO-a kotara Šibenik, Drniš, Knin, Sinj i Benkovac, te predstavnici poduzeća koja su izvodila radove na tom objektu. Svečanost je uzveličala glazba iz Drniša.

Nakon što je predsjednik NO-a kotara Drniš Miro Kuvač iznio historijat gradnje ovog velikog

objekta Dalmatinske Zagore, govorio je drug Vicko Krstulović koji je narodu ovog kraja čestitao radnu pobjedu pozvajući ga ujedno da se i dalje zalaže na tome, kako bi i sva sela Dalmatinske Zagore u skoroj budućnosti bila priključena Zagorskom vodovodu. Potom je drug Vicko Krstulović u pumpnoj stanici pokrenuo polugu nakon čega su šiknuli prvi mlazovi pitke vode.

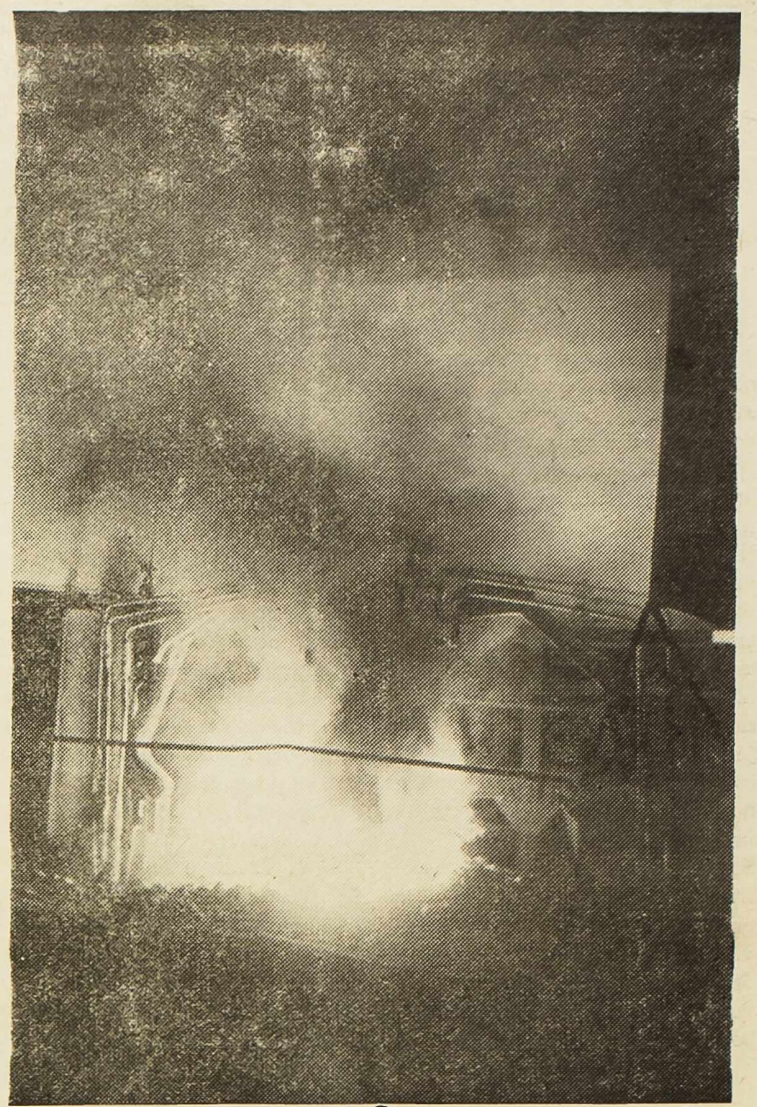
Puštanjem u pogon Zagorskog vodovoda ostvaren je vjekovni san naroda kršne Zagore. Prva etapa radova je završena. Pitka voda procurila je kroz cijevi na dužini od 47.000 metara dotičući oko 30 sela. Vodovodne cijevi dotiču najudaljenije točke pomaću od jezera Torak pa do Siverića, Unešića i Perkovića. Novi vodovod nesumnjivo će utjecati na daljnji ekonomski i kul-

Kotarska konferencija SSRN 29. o. mj.

Na sastanku sekretarijata Kotarskog odbora Socijalističkog saveza, koji je održan u ponedjeljak, zaključeno je da se godišnja konferencija Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik održi 29. o. mj. u društvenim prostorijama Remontnog zavoda »Velimir Škorpić«.

Odlučeno je, osim toga, da se rad konferencije odvija u komisijama, i to u komisiji za ideološko-odgojni rad i organizaciona pitanja, komisiji za društveno upravljanje i društvene organizacije i komisiji za poljoprivredu i zadrugarstvo.

Izvještaj o radu organizacije Socijalističkog saveza, koji se ne će čitati na konferenciji, bit će umnožen i pravovremeno uručen delegatima da ga prouče, kako bi mogli da sa svoje strane pridonesu uspjehu u radu pojedinih komisija.

Detalj električne peći u tvornici elektroda i ferolegura

U Beogradu će se održati sastanak najviših predstavnika FNRJ i SSSR

U obostranoj želji da i dalje poboljšaju odnose između dviju zemalja i da pridonesu učvršćenju mira, vlada Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika i vlada Federativne Narodne Republike Jugoslavije su se sporazumjele, da se održi sastanak njihovih predstavnika na najvišem nivou. U tom cilju određene su slijedeće delegacije:

Od strane Saveza Sovjetskih Socijalističkih Republika: član Prezidijuma Vrhovnog sovjeta SSSR-a i prvi sekretar CK KPSS N. S. Hruščev (šef delegacije), predsjednik Savjeta ministara SSSR-a N. A. Bulganjin, prvi zamjenik predsjednika Savjeta ministara SSSR-a A. I. Mikojan, predsjednik odbora za vanjske

»Pravda« D. T. Šepilov, prvi zamjenik ministra vanjskih poslova A. A. Gromiko i zamjenik ministra vanjske trgovine SSSR-a P. N. Kumikin.

Od strane Federativne Narodne Republike Jugoslavije: predsjednik Republike Josip Broz Tito, potpredsjednik Saveznog izvršnog vijeća Edvard Kardelj, potpredsjednik Saveznog izvršnog vijeća Aleksandar Ranković, potpredsjednik Saveznog izvršnog vijeća Svetozar Vukmanović, državni sekretar za vanjske poslove Koča Popović, član Saveznog izvršnog vijeća Mijalko Todorović i državni podsekretar za vanjske poslove Veljko Mićunović.

Sastanak će se održati u Beogradu, krajem maja 1955. godine. (Tanjug)

Zdravstveno-higijenska akcija u selu Krković

Kotarski odbor Crvenog križa organizira koncem svibnja o. g. u selu Krković, općina Devrske veliku zdravstveno-higijensku akciju za asanaciju sela.

Velik dio organizacionih radova već je završen. Između ostalog, u dva navrata održan je masovni sastanak predstavnika Kotarskog odbora Crvenog križa i narodnih vlasti kotara sa stanovništvom sela da bi isto obaviješteno o cilju akcije kao i potaklo za što masovniju i aktivniju mobilizaciju i suradnju.

Isto tako u selu je izvršeno anketiranje u cilju dobivanja potrebnih higijensko-epidemioloških i zdravstvenih podataka, na osnovu kojih se izradio i konkretan plan ove akcije.

Higijenska akcija sastojat će se u čišćenju i krečenju kuća i ostalih prostorija, zatim u odstranjivanju smeća, uređenju dubrišta i t. d. Uz to će se naročita pažnja posvetiti zdravstvenoj propagandi - higijenskim problemima i lokalnoj patologiji sela. Osobita pažnja poslonit će se propagandi pravilne ishrane i male djece.

Osim te djelatnosti, izvršit će se pregled čitavog stanovništva u selu po svim specijalističkim granama. Specijalna ekipa Antituberkuloznog dispanzera vršit će pregled ispljuvaka, dok će ekipa higijenske stanice Doma

narodnog zdravlja izvršiti klorigiranje svih bunara u mjestu, a od onih koji su preboljeli trbušni tifus uzimat će se stolica za pregled na klicanostvo. Narodni će, osim toga, biti prikazano nekoliko filmova zdravstveno-prosvjetnog sadržaja.

Po završetku ove velike akcije Kotarski odbor Crvenog križa organizirat će u toku mjeseca lipnja sličnu akciju u selu Braškiškovci.

SVEČANA PROSLAVA 10-GODIŠNJICE OSLOBODENJA U LOZOVCU

Mještani Lozovca proslavili su u subotu na svečan način 10-godišnjicu oslobođenja naše zemlje. Učenici osmogodišnje i osnovne škole sa svojim nastavnicima položili su vijence na spomenik palim borcima na Tromilji. Pionirski pjevački zbor je tom prilikom otpjevao Hej Slaveni i partizanske pjesme, a pionirka Vesna Slavica recitirala je jednu prigodnu pjesmu. Drug Rade Čakić u kratkim crtama iznio je historijat NOB-e evocirajući uspomene na pale borce ovog kraja. Toj svečanosti prisustvovala je i velik broj mještana Lozovca.

Sa prošlogodišnjeg dočeka »Titove štafete«

D. Martinović

U ČAST 10-GODIŠNICE OSLOBODENJA ZEMLJE I RODEN-DANA DRUGA TITA

Vojna vježba - uspjeh iznad očekivanja

— Možete napisati da je uspjeh kakvo u vojnom, a osobito u moralno-političkom pogledu iznad očekivanja — rekli su nam drugovi koji su rukovodili vježbom nakon njenog završetka.

U prošlu subotu i nedjelju, kako je poznato, organizirana je u čast 10-godišnjice oslobođenja zemlje i rodenodana druga Tita velika akcija napada i obrane grada. Preko 2000 članova Saveza boraca, rezervnih oficira, omladinaca — obveznika predvojničke obuke, jedinica službe PA zaštite i vatrogasaca sudjelovalo je u toj zamašnoj akciji koja je osvježila uspomene na slavne dane borbe za konačno oslobođenje našeg grada. Mnogi učesnici vježbe su u nedavnoj prošlosti aktivno sudjelovali u borbama za oslobođenje Šibenjka. Oni su ovom prilikom svojim mladim drugovima iznosili sjećanja na velike dane koji se lako ne zaboravljaju.

Subičevac. Subota poslije podne. U šumj je neobično živo. U žurbano se vrše posljednje pripreme za predstojeću akciju. Postrojavaju se jedinice. Čuju se i komande rezervnih oficira, doduše u početku nesigurne, ali već kasnije one su odlučne. Borcima je podijeljeno oružje i municija. Komandanti bataljona upoznaju ljudstvo sa ciljem i zadatkom vježbe. Zatim pokret.

Spustila se noć. Jedinice su stigle na svoja odredišta. Prostrile se čebad. I nakon suhog obroka, spavanje. Straža je budna. Štabovi ni oka da stisnu, a i neke jedinice. Doznali su da neprijatelj priprema prepad na štabove. No njegove udarne grupe nisu se ni pojavile u toku noći. Da li nas čujete. Halo, halo, čujete li nas... To vezisti preko stanice pokušavaju da uspostave kontakt sa štabom brigade.

Nedjelja, rano u zoru. Sve je na nogama. Jedinice se u brzini pripremaju za izvršenje zadatka. Pokret. Nastupa se u pravcu obrambenih položaja neprijatelja. U koloni tišina. Zaposjednut je polazni položaj. Borci osmatraju napretnom pažnjom.

Tišinu jedino narušava ono — halo, da li nas čujete.

Već je izdana i zapovijest. Svi su upoznati sa situacijom.

Zrak titra od snažnih eksplozija. Naša artiljerija lomi obranu neprijatelja. Njegovi utvrđeni položaji su u dimu. Dan je znak za napad. Artiljerijska priprema je u punom jeku. To se snažno koristi. Borci se oprezno prebacuju. Dostigli su i vatrenu liniju.

Kombinacijom vatre i pokreta smanjuje se odstojanje od neprijatelja. On još uvijek pruža žilavi otpor. Borci su izbili na jurišni položaj. Vrše posljednje pripreme. Pojačana je obitaona aktivna iz raznovrsnih oruđa.

Juriš. Vatra je sve snažnija. U neposrednoj blizini utvrđenih položaja praskaju i ručne bombe.

Prvi neprijateljski položaj je zauzet. Ne dozvoliti neprijatelju da predahne. Nastavlja se gonjenje.

Grad je u dimu. Snažne detonacije odjekuju njegovim ulicama. Naše susjedne jedinice vode energičnu borbu sa neprijateljem koji je prisiljen na povlačenje.

Treba sačuvati grad i njegovo stanovništvo od uništenja. I jedinice službe PAZ-a kao i vatrogasci imaju pune ruke posla. Povjereni zadatak obavljaju oni savjesno i uspješno.

Pod uništavajućim udarcima naših jedinica padaju jedan za drugim unaprijed utvrđeni neprijateljski položaji. Nezadrživo goneći neprijatelja naše jedinice su izbile na komunikaciju Šibenik — Drniš u predjelu Jurasove česme.

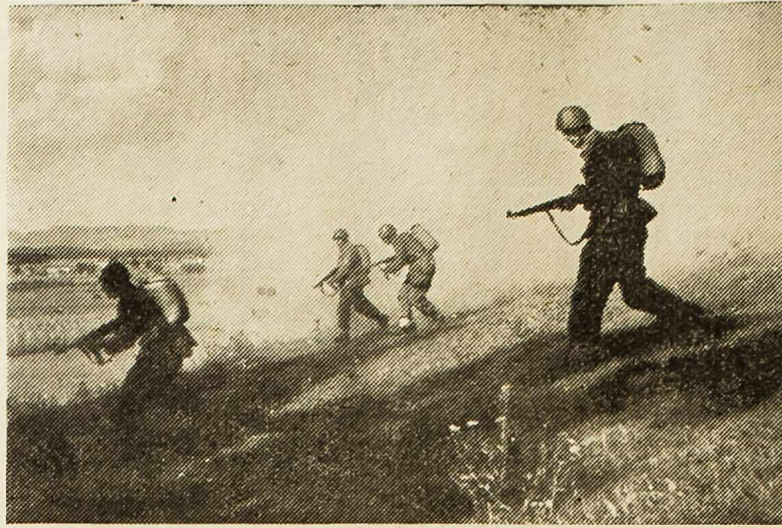
Zadatak je u potpunosti izvršen.

Pod zastavom i uz zvuke marševa vojne muzike sve jedinice nakon vježbe kreću u uzornom redu prema gradu. Narod ih toplo pozdravlja.

Izvršen je i defile, a zatim su učesnici, postrojeni na Poljani maršala Tita, pažljivo saslušali druga Nikolu Špirića koji je povodom 10-godišnjice oslobođenja

zemlje istakao, između ostalog, i doprinos koji su borci iz našeg grada i kotara dali za to oslobođenje zemlje.

Na kraju je odao zasluženo priznanje svim učesnicima ove velike akcije, a osobito pripadnicima Jugoslavenske narodne armije, koji su svojom stručnom spremom i organizacionim smislom osjetljivo pridonijeli velikom uspjehu vježbe.

Borbeni put VIII. šibenske brigade

Nadčovječanski naponi

Ofenzivne savezničke operacije na svim evropskim frontovima završavale su uspješno. Hitlerova armija povlačila se prema državnim granicama. Južna »E« armija von Lera povlačeći se iz Grčke prema Vardarskoj dolini sporo i u neredu kretala se prema Beogradu. Već stvorena Narodna armija u Srbiji desetkovala je neprijatelja.

Situacija je u zemlji bila takva, da je trebalo angažirati sve snage, kako bi se neprijatelju zadao posljednji udarac. U tom pravcu je VIII. korpus nakon završetka bitke za Knin angažirao IX. diviziju za borbu na relaciji Mostar — Široki brijeg. XXVI. divizija, koja je najčešće djelovala u zajednici s mornaricom, štiti je morski pojas. XX. divizija je odmah nakon oslobođenja Knina krenula u pravcu SRB-DOLJANI LAPAC. Uslijed hladnih siječanjskih dana i sniježnih nanosa XX. divizija se zadržala u Maloj i Velikoj Popini. Neprijateljske snage su se nalazile u Doljanima i Brotnji. Izvidanjem I. bataljone borci XX. divizije dobili su kraći odmor od teške i naporne borbe na Kninu. Iako su četničke grupacije doživjele potpuniji vojnički i politički slom, ipak su se izvjesni ostaci još zadržali između Strmice i Golubića na čelu s vojvodom zapadne četničke oblasti Bosne Branom Bogunovićem. Uzgred je spomenuti da je neprijatelj, koji se nalazio u tim

mjestima, još računao na provokatorske političke poteze te grupe na čelu sa Bogunovićem. Poslije sramotnog bijega popa Dujića Bogunović je imao zadatak da digno Kninsku krajinu na ustanak. Međutim u čišćenju Kninske krajine uhvaćen je sa svojim jatacima u okolini Strmice.

Iako je neprijatelj često intervenirao na sektorima XX. divizije radi povezivanja sa razbijenim grupacijama, ono mu ipak nije uspjelo. VIII. brigada je u mjesecu siječnju 1945. krenula preko Jelovih tavana na Snpski klanac u pravcu Srba. U toku vježbe, s elementarnim nepogodama, gdje su ljudi padali i smrzavali se, VIII. brigada je prokročila put do Srba i istjerala neprijatelja, koji se povukao razbijen u selo Brotnja i odatle na kotu Gradina.

U Gornjem i Donjem Lapcu nalazio se neprijatelj naoružan jakim artiljerijom. Koristeći snijeg i mećavu VIII. brigadi je uspjele ovladati Debelim brdom ispred Gradine, koju je dijelila glavna cesta Knin — Srb — Bihać. Gradina je dominantna kota u dolini Doljana. Zato ju je neprijatelj dobro osigurao.

Koncem siječnja štab VIII. brigade prebacio se s jedinicama sa Brotnja u pravcu kote Ivanjevača i Debelog brda. U dolini između dvije kote nalazio se štab sa prištapskim dijelovima. I. bataljon je zaposjedio isturene položaje Debelog brda. Neprijatelj je očekivao taj napad. Siguran u bezuspješnost naših namjera nije ni pokušavao protonapadom. X. brigada je krenula lijevom stranom Doljana sa zadatkom da izvrši glavni udar na Gornji Lapac. II. i III. bataljoni je upućen da preko Ivanjevače napadnu njemačke jedinice, koje su čuvale komunikaciju Srb — Lapac.

Prvi signal za borbu dala je X. brigada, koja je otvorila vatru. II. bataljon se uspinjao na Ivanjevaču, i na vrhovima došao u kontakt s neprijateljem. I. bataljon se spustio na cestu, odakle ga je čekao uspon na Gradinu, koja je bila opasana minskiim poljem i žičanom preprekom. Prvi kontakt s Nijemcima uslijedio je, kad je minobacačka granata pogodila u minko polje. Uz kišu mitraljeskih metaka naši su borci jurišali prema njemačkim bunkerima koji su bili uzidani cementom. Iako su se borci domogli pomoćne kote do Gradine, nije se uspjelo likvidirati neprijatelja. Pokušaj IV. bataljona koji je sa leđa napadao, kao i III. bataljona također je ostao bezuspješan. Sedam dana i noći bataljoni VIII. brigade napadali su Gradinu, ali uvijek bez uspjeha. Nijemcima je to išlo u prilog, jer su dobili vremena za koncentraciju svojih jedinica, koje su se povlačile kroz Liku. I. bataljon je ipak kasnije uspio istjerati neprijatelja sa Ivanjevače, te je produžio u pravcu Doljana, gdje je vodio žestoku borbu sa Nijemcima koji su se grčevito bra-

nili. Nakon uzastopnih napada na Gradinu, koji su momentano bili bezuspješni, štab XX. divizije primio je drugi plan za likvidaciju Gradine. Preko noći su napravljene splavi kod sela Brotnja. I. bataljon se u toj noći prebacio na suprotnu stranu i uspeo na Debeljaču čekajući signal za otvaranje vatre. X. brigada je promijenila mjesto, t. j. zauzela položaje I. bataljona, te pomogla svojim minobacačima likvidirati Gradinu.

Na dan signal u isto vrijeme počela je paljba sa svih strana. Prekinuta je telefonska veza sa Doljanima. Neprijatelj se našao između tri vatre. Dva su bataljona jurišala na Gradinu. Dan je već bio svanuo kad je kota sva bila u plamenu. Sva minka polja su uništena, bunkerji razvaljeni, a neprijatelj je djelomično pobjegao, dok su ostali ležali kojekuda razasuti. Konačno je i to uporište bilo likvidirano. Time je bio otvoren put na Doljane. U tom okršaju zaplijenjena je arhiva i dokumenti inspektora njemačkih trupa na sektoru Lapca, koji se te noći nalazio na Gradini. Isti je nađen u bunkeru pod zemljom, gdje je vjerojatno izvršio samoubistvo.

Nakon zauzeća Gradine jedinice XX. divizije su krenule u pravcu Doljana. Nijemci su uglavnom već napustili tu dolinu i zauzeli kote Veliki Lisac, Mali Lisac i Bakrač. Nepuštajući neprijatelja da predahne jedinice VIII. brigade su odmah krenule u akciju. Frontalnim napadom VIII. brigada je napala sve te kote. Neprijatelj je imao osjetljive gubitke. Potmognuti od ličkih četnika i dijelova četničkih jedinica Drenovića Nijemci su izvršili protunapad, ali su odmah bili bačeni natrag. Već prekaljene jedinice XX. divizije brzo su likvidirale neprijatelja koji se bezglavo povlačio u dolinu Gornjeg Lapca. U tim akcijama po prvi put su borci VIII. brigade imali prilike da se bore sa skijskim odredima koje su Nijemci ubacivali, vjerujući da će time razbiti naše jedinice.

U tim borbama koje su bile uvod za predstojeću proljetnu ofenzivu oprobala se sposobnost našeg komandnog kadra i borbeni sposobnost naših boraca. Uspjesi koje je postigla VIII. brigada u borbama za Knin i daljnjim bitkama do konca rata, ostat će u sjećanju mladim generacijama, kao uspomena na težak i trnovit put za oslobođenje zemlje.

Već izmoren u jednomjesečnoj borbi XX. divizija je nakon likvidiranja Doljana, krenula na zasluženi odmor, koji nije dugo potrajao. Vojno-politička situacija u zemlji tražila je nove i teže žrtve. Iz oslobođenog Zadra XX. divizija je jedne noći krenula na svoj dugi i slavan put penjući se obroncima Velebita u pravcu Istre.

Mile Grgurević

7 dana

GOVOR PREDSEDNIKA TITA SNAŽNO ODJEKNUO U SVIJETU

Govor koji je predsjednik Republike Tito održao u Pulu na svečanost povodom 10-godišnjice oslobođenja zemlje pred oko 100.000 oduševljenih građana Pule i predstavnika naroda Istre i Slovenskog primorja, naišao je na neobično snažan odjek u svjetskoj javnosti. Listovi i agencije posvećuju veliku pažnju Predsjedničkom govoru, zadržavajući se osobito na vanjsko-političkom aspektu njegovih riječi, posebno onih u vezi sa skorim posjetom najviših sovjetskih rukovodilaca Jugoslaviji.

Predsjednik Republike Josip Broz Tito uputio je predsjedniku Savezne Republike Austrije dr. Theodoru Körneru brzojavnu čestitku povodom potpisivanja državnog ugovora.

Državni sekretar za vanjske poslove Koča Popović čestitao je austrijskom ministru vanjskih poslova ing. Leopoldu Figlu potpisivanje državnog ugovora.

Na poziv Saveza sindikata Čehoslovačke, u Prag je otputovala delegacija Saveza sindikata Jugoslavije, koja će prisustvovati kongresu Čehoslovačke sindikalne organizacije.

Savezno izvršno vijeće odlučilo je da grčkoj vladi uputi pomoć u iznosu od 20 milijuna dinara za postradale od potresa, koji je prošlog mjeseca opustošio više gradova u istočnoj Tesaliji.

U Državnom sekretarijatu za vanjske poslove potpisani su aranžmani o novoj isporuci 200.000 tona pšenice iz USA. Ovu količinu pšenice vlada FNRJ primit će kao pomoć vlade USA na temelju propisa američkog Zakona o poljoprivrednim viškovima.

Jugoslavenski stručnjaci za nuklearnu energiju pripremaju se za sudjelovanje na prvom međunarodnoj naučno-tehničkoj konferenciji o primjeni nuklearne energije u mirnodobne svrhe, koja će se od 8. do 20. kolovoza održati u Zenevi pod okriljem OUN.

Ovih dana doputovala je specijalnim avionom na Zemunski aerodrom njemačka parlamentarna delegacija koja će kao gost Savezne narodne skupštine boraviti 8 dana u našoj zemlji.

Predstavnici vlada Jugoslavije, Italije, Austrije i Zapadne Njemačke, sastat će se 19. o. mj. u Zenevi da bi razmotrili praktične mogućnosti ostvarenja projekta »Jugoelektrosporta«, koji predviđa izgradnju pet velikih hidrocentrala u Jugoslaviji i izvoz električne energije u te zemlje.

U mramornoj dvorani dvorca Belvedere u Beču potpisan je 15. o. mj. državni ugovor o uspostavljanju slobodne i nezavisne Austrije.

Stručnjaci Ujedinjenih naroda veoma pažljivo proučavaju nove sovjetske prijedloge o zazoružanju i ističu da se u njima nalaze četiri nove točke koje se mogu smatrati kao ustupci stavu zapadnih sila.

Na masovnom studentskom mitingu, koji je održan u Buenos Airesu, predsjednik Peron izjavio je, da argentinska vlada želi da nova generacija bude zdrava i slobodna od religioznih predrasuda.

Šef indijske delegacije u Ujedinjenim narodima Krišna Menon imao je trosatni razgovor s predsjednikom kineske vlade Ču En Lajem.

U sjedištu Ujedinjenih naroda saopćava se da će na svečanom sastanku povodom 10-godišnjice osnivanja organizacije UN u San Franciscu prisustvovati možda 40 ministara vanjskih poslova zemalja članica UN. Proslava će se održati od 20. do 26. lipnja.

Jubilarni koncert Muzičke škole

Prigodom 10-godišnjice svoga osnutka, Muzička škola priredila je 25. o. mj. u Narodnom kazalištu vokalno-instrumentalni koncert. Na programu su skladbe: Bacha, Bizeta, Blodeka, Borodina, Debussyja, Lhotke-Kalinskog, Milojevića, Mendelssohna, Mozarta, Odaka, Pergolesia, Schuberta, Webera i Belamarića.

U izvedbi sudjeluju odjeljenja: solo pjevanje, klavir, violina, klarinet, te školski pjevački zborovi i orkestar.

Kao gosti nastupit će bivši učenicima ove škole Miro Belamarić i Majda Radić.

Miro Belamarić završio je nižu muzičku i djelomično srednju muzičku školu, te po završetku gimnazije, nastavlja muzičke studije pri Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u odjelu kompozicije i dirigiranja. Aktivno učestvuje kao dirigent, u radu omladinskog simfonijskog orkestra Društva prijatelja muzike u Zagrebu. Za ovu prigodu komponirao je kantatu »Gradu Krešimiru«, za solo, zbor i orkestar.

Majda Radić, učila je solo pjevanje, u odjeljenju nastavnika Bruna Belamarića, te po završetku Učiteljske škole, nastavlja pjevačke studije u Državnoj muzičkoj školi pri Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u odjeljenju prof. Miroslava Luncera. Kao koncertna pjevačica — mezzo-

sopran imala je već nekoliko uspješnih javnih nastupa, a često je možemo slušati preko koncertnih emisija zagrebačke Radio stanice. Nedavno je debutirala u zagrebačkoj operi u ulozi Polovjčke djevojke u Borodinovoj operi »Knez Igor«, te postigla zapažen uspjeh.

Od ostalih zanimljivosti koncertnog programa, treba spomenuti talentiranog violinistu Fabris Vinka, koji na ovom koncertu nastupa po posljednji put kao dak ove škole, jer ove godine završava srednju muzičku i gimnaziju, te odlazi na daljnje muzičke studije u Zagreb, zatim solističke nastupe: violinistkinje Nakić Vanje, klarinetiste Jovanović Radomira, mezzosopran Sindić Ankice, basa Vlahu Guberine, klavirista Zaja Marka, Baranović Volge, Ljubić Katje, Zorić Marije i Lambaša Zdenke, koja će po prvi put u našem gradu, izvesti originalnu skladbu ruskog majstora Aleksandra Skrijabina »Nocturno« komponiranu samo za jednu (lijevu) ruku.

Poseban interes izazvat će nastup školskog pionirskog pjevačkog zbora sa dirigentom nastavnikom Stankom Viličićem, te prigodni nastup školskog simfonijskog orkestra, pojačanog sa članovima kazališnog orkestra.

Kako Muzička škola ne raspolaže sa dovoljno duvaćih i guda-

ćih instrumenata, to je za izvedbu jednog simfonijskog djela, morala zatražiti pomoć ostalih muzičara u gradu, koji su se vrlo rado odazvali. U sastavu od 33 člana, ovaj će orkestar, pod ravnanjem nastavnika Vig Stjepana, izvoditi I. stavak Schubertove h-mol simfonije, koje značajno djelo zauzima izniman položaj u čitavoj simfonijskoj literaturi.

Izvedbom te simfonije, koja za same učeničke Muzičke škole ima instruktivno, praktično i pedagoško značenje, škola želi oživjeti izvođenje klasične simfonijske muzike u našem gradu i ujedno daje inicijativu za formiranje jednog dobrog i kvalitetnog simfonijskog orkestra.

D. r.

OGLAS

DRŽAVNI OSIGURAVAJUĆI ZAVOD — POSLOVNICA ŠIBENIK TRAŽI AKVIZITERE (ZASTUPNIKE) ZA GRAD ŠIBENIK.

Za informacije obratiti se na Državni osiguravajući zavod Poslovnica Šibenik Ul. Matije Gubca (kod Dispanzera)

Alkoholizam - društveno zlo

Štetnost alkohola je medicinski dokazana

Medicinski je apsolutno dokazano da nema organa u tijelu na kojeg prekomjerno uživanje alkohola ne djeluje štetno. Za to se liječnici svim sučeka kod pregleda bolesnika redovno interesiraju o konzumiranju alkoholnih pića. Bolesni sva je teška i opasna bolest, svaki sučeka kod pregleda bolesnika redovno interesiraju o konzumiranju alkoholnih pića. Bolesni sva je teška i opasna bolest, svaki sučeka kod pregleda bolesnika redovno interesiraju o konzumiranju alkoholnih pića.

U duševne bolnice, osim takvih bolesnika, dolaze i direktne žrtve alkohola, koje čine 5—10%, pa i više svih duševnih bolesnika. Taj procenat iz godine u godinu postaje nažalost sve veći. Prekomjerno i dugotrajno uživanje alkoholnih pića dovodi do čitavog niza raznih duševnih bolesti uzrokovanih samo i isključivo alkoholom. Po život najopasniji je svakako tkzv. delirium tremens, koji sam po sebi ima smrtnost od 3—40%, a kako se često komplicira sa slabošću srca, oštećenjem jetre ili upalom pluća, katastrofalno završava čak jedna trećina svih takovih bolesnika. Ostali oblici duševnih bolesti izazvanih alkoholom imaju manju smrtnost ali vuču za sobom duže liječenje, pa čak i doživotno interniranje u duševnoj bolnici dok na koncu i oni ne podlegnu većinom uslijed srčanih komplikacija.

Kako se iz navedenog vidi zdravstvene posljedice alkoholizma su i česte i teške. Još su teže socijalne. Alkoholizari se tokom vremena karakterno promijenili. Oni postanu sebičnjaci. Iz želje za alkoholom ne prezaju ni od čega, pa ni od kriminala da bi udovoljili svojoj nagoni za pićem. Kod toga bezobzirno oštećuju i društvo i obitelj. Dok su na jednoj strani u stanju da se

rasplaču u društvu svojih drugova-pijanaca, na drugoj krađu iz svog poduzeća do čega stignu, u drugu svoju zaradu, iznose iz kuće sve što je iole vrijednije i dopuštaju bez samilosti da im žena i djeca kod kuće gladuju i propadaju. Na treba posebno naglašavati kakve teške utiske iz svog djetinjstva nose u sebi djeca pijanaca, koja svakodnevno vide pijanog oca ili čak majku. Potrebna je nadčovječanska snaga da iz takve djece postanu duševno normalni i društveno korisni pojedinci.

Postoji još jedna skupina alkoholičara s kojima se psihijatar često susreće i to na sudu. Kriminal i alkoholizam su dva nerazdruživa druga. Naš Krivični zakonik ne uzima pijanstvo kao olakotnu okolnost, jer je, sasvim ispravno, zakonodavac stao na stanovništvu, da svaki mora znati da pijano stanje može lako dovesti do zločina. Ponekad je pijanstvo čak i otežatna okolnost. Jedino pojedinačni slučajevi gdje je već prije delikta došlo do trajnih duševnih promjena uslijed alkohola predstavljaju poseban sudbeni i jatrijski problem. Pijanici počinjaju čitav niz krivičnih djela, počevši od izgreza i prometnih nesreća preko ličnih uvreda, prevara, utaja i krađa do ubistva. Njihovom postanku je skoro uvijek osnova otupljenje moralnih i etičkih vrlina. Naročito je zapaženo, da dok alkoholičari čine relativno mali postotak među duševnim bolesnicima, dotle u kriminalu sudjeluju s vrlo visokim postotkom.

I tako alkohol vodi trostrukim putem u propast: u zatvor, bolnicu i u grob. Razmjeri alkoholizma postaju, takoreći, dnevno sve veći kako na selu tako i u gradu. U duševnim bolnicama iz godine u godinu imamo sve veći broj alkoholičara. Priliv je najveći u jesen kad se peče rakija i vre groždani mošt pa do proljeća, kad se rezervne količine alkoholnih pića osjetno smanjuju.

Za sanaciju tog stanja svakako je dosadanje antialkoholno liječenje uz posvuda na svijetu novouvedeno liječenje Antabusom i sličnim lijekovima velika dobit. Ta vrst liječenja uvedena je i u Šibeniku u manjem opsegu. Da

bi se ta akcija mogla proširiti i u našem gradu, a potreba za to postoji, treba stvoriti uvjete bez kojih se ne može uspjeti: antialkoholni dispanzer, dovoljno školovanog osoblja, dovoljnu količinu lijekova i organiziranu kontrolu nad bolesnikom iza završenog liječenja. Nažalost, za takvo liječenje dolaze u obzir samo oni alkoholičari, koji sami dobrovoljno žele da se oslobode mane i bolesti. U protivnom se ne može očekivati mnogo koristi.

Glavno i osnovno u suzbijanju alkoholizma i dalje ostaje preventivna akcija, a to je poboljšanje socijalno-ekonomskog standarda života uz općeoprostorno uzdizanje. Potrebno je razbiti lažni mit o »jakosti« i »moći« alkohola za koji u narodu, pa čak i kod školovanih ljudi, postoji čvrsto uvriježeno mišljenje, da daje krepot i snagu. Daljnja akcija trebala bi ići u pravcu sistematskog otvaranja antialkoholnih restauracija u kojima će se moći dobiti na zahtjev sve vrste mliječnih proizvoda i voćnih sokova.

Upravo je žalosno, da se na svakom uglu kako u našem gradu tako i na selu nalaze gostionice i krčme, a da tako teško pronalazite mjesto gdje bi se naša djeca i odrasli mogli poslužiti osvježujućim bezalkoholnim pićima. Ni na jednoj izletničkoj točki u okolici Šibenika ne možete dobiti mlijeka ni za lijek.

Pitanje alkoholizma u našim krajevima se ne čini pravilno riješiti sve dotle, dok se zajednica ne odreče stanovitih dobiti. Ne bi trebalo da prodaja mlijeka i voćnih sokova bude nerentabilna, a kad bi to prividno i bila u početku, ona će se isplatiti onog časa kad se omasovi kao što to dokazuju danas već mnoge civilizirane države. Kažem prividno nerentabilna, jer je ona rentabilna već u samom početku, možda ne po svojoj direktnoj unosnosti, već indirektno po manjim troškovima, koje društvu pričinjavaju alkohol i alkoholičari. To ne znači da treba uništiti naše vinograde i šljivike, već treba jedan dio uroda preorijentirati na proizvodnju svježeg i suhog voća, pekmeza, sokova i sličnih proizvoda.

Dr. Teodor Ostojić

KROMOVA RUDA ZA INOZEMSTVO

Iz šibenske luke isplovili su domaći prekoceanski brodovi »Hrvatska« s teretom od 3000 t kromove rude, zatim »Slovenija« koja je ukrcala 4000 t kroma i »Makedonija«, koja je u Crnici ukrcala 200 t ferolegura. »Skoplje« i »Vis« su također isplovili s teretom drvene grade, te talijanski brod »Teresa Cosulich« koji je također isplovio prethodno ukrcavši izvjesne količine drveta.

KINA PRIKAZUJU

TESLA: premijera francuskog filma — OVAN SA PET NOGU — Dodatak: Filmske novosti br. 18 (19.—24.V.)
Premijera engleskog filma u bojama — AFRICKA KRALJICA — Dodatak: Filmske novosti br. 19 (25.—29.V.)
SLOBODA: premijera američkog filma — ŽAN VALZAN — (19.—23.V.)
Američki film — PODVODNI HEROJI — (24.—25.V.)
Premijera švedskog filma — DOBRI VOJNIK BUM — (26. do 30.V.)

EKIPE GIMNAZIJE NA SREDNJOŠKOLSKOM TAKMIČENJU U ZAGREBU

Prošlih dana u Zagrebu je održano srednjoškolsko takmičenje u cross štafeti. U posljednji čas naša škola je dobila poziv da sudjeluje u tom natjecanju sa muškom i ženskom ekipom. Iako bez dovoljnog treninga, muška ekipa gimnazije u sastavu Bujes, Mikulandra, Matijević, Baosić, Maričić, Dukić, Skugor i Kale, sudjelovala u vrlo jakoj konkurenciji najboljih ekipa iz Hrvatske zauzela IV. mjesto, dok su ženske u sastavu Guloznić, Hurljev, Baranović i Jurković zauzele VII. mjesto.

Prema izvjavama članova takmičarskog odbora naše ekipe su postigle vrijedan uspjeh s obzirom na kratkoću vremena za jedno solidnije pripremanje.

K.

RADNIČKI - SLOGA II. (Zadar) 4:0

U nedjelju je u Mandušini odigrana nogometna utakmica za grupno prvenstvo SNP-a između domaćeg »Radničkog« i druge momčadi »Sloge« iz Zadra. Pobjedio je »Radnički« sa 4:0 (2:0). Pred malim brojem gledalaca sudio je dobro Dukić. Zgoditke su postigli Brajković 2 i Hasanbegović 2.

U oba poluvremena domaći su bili bolja i premoćnija momčad. Prema šansama mogli su pobijediti i sa većim rezultatom. Igra je bila dosta živahna i na momente dobra.

22. o. mj. »Radnički« se sastaje u Benkovcu sa tamošnjim »Veletom«.

ŠIBENIK — SPLIT (juniori) 2:2

Na igralištu u Mandušini odigrana je u okviru natjecanja za prvenstvo podmlatke SNP-a nogometna utakmica između »Šibenika« i »Splita«. Susret je završio neriješeno 2:2 (0:2). Sudio je Mladinić iz Splita slabo. Zgoditke su postigli Marencić i Miškić za »Šibenik« a za »Split« Fiorentini.

U prvom poluvremenu gosti su bili premoćniji i u tom dijelu povelu sa 2:0. Nastavak igre pripadao je uglavnom domaćima, koji nisu uspjeli realizirati nekoliko povoljnih šansa. Kod domaćih su se istakli Bašić i Bečić u obrani, a Marencić i Skugor u navali, dok je kod gostiju bila najbolja uža obrana i Fiorentini u navalnom redu.

Tablica

Trešnjevka	17	9	4	4	36:20	22
Borovo	17	10	1	6	28:17	21
Rijeka	17	8	5	4	18:14	21
Split	17	9	2	6	30:21	29
Ljubljana	17	7	5	5	32:13	19
Segesta	17	8	3	6	28:23	19
Šibenik	17	8	2	7	28:27	18
Tekstilac	17	6	4	7	22:29	16
Branik	17	6	2	9	25:33	14
Maribor	17	5	3	9	23:34	13
Uljanik	17	4	4	9	21:27	12
Kladivar	17	4	1	12	22:50	9

Poznati violinista Josip Klima gostuje u našem gradu

Sesti i ujedno posljednji koncert iz ciklusa »6 koncerata u preplati« održat će u petak 20. o. mj. poznati zagrebački violinista Josip Klima. Ovaj umjetnik spada u prve violiniste naše zemlje. Diplomirao je 1949. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi Vaclava Humla. Radi daljeg usavršavanja, nastavio je studij u Parizu na Ecole Normale de musique, gdje je uz diplomu dobio i nagradu.

Francuska i naša štampa donijela je nakon svakog umjetničkog nastupa najpohvalnije kritike u kojima se posebno ističe njegova sigurnost tehnike, kao i istančana muzikalnost pri vođenju muzičke linije stila pojedinih kompozicija.

Na II. natjecanju muzičkih umjetnika u Ljubljani, Josip Klima najpovoljnije je ocijenjen i nagrađen među violinistima Jugoslavije.

Nakon povratka iz Francuske, Klima je koncertni majstor Zagrebačke filharmonije. U posljednje vrijeme nastupao je u gotovo svim našim većim gradovima.

Na koncertu u Šibeniku, umjetnik će izvesti kompozicije Bacha, Beethovena, Fauréa, Milhauda, F. Lhotke, Stravinskog i Bartoka. Na klaviru će ga pratiti pijanista Jurica Muraj, poznat našoj publici nakon uspješnog koncerta, koji je nedavno održan u Šibeniku.

SPORT

Hrvatsko - slovenska nogometna liga POBJEDA KOJA OHRABRUJE

Igralište u Borovu. Utakmica hrvatsko-slovenske lige. Gledalaca 1500. Sudac: Tedling u 11. minuti. Sudac vunarčić iz Zagreba.

ŠIBENIK: Bašić, Batanica, Erak, Blažević, Ijadica, Tambaca, Zorić, Bego, Durić, Tedling, Jelenković.

BOROVO: Jarić, Horvat, Jelčić, Božin, Becin, Mikulesko, Nonković, Stamenković, Godal, Relić I., Relić II.

Ni oni najvatreniji navijači nisu očekivali pobjedu »Šibenika« tim više, što dosad ni jedna momčad nije uspjela poraziti domaće. To je svakako najveći iznenađenje proljetnog dijela hrvatsko-slovenske lige. Pobjeda »Šibenika« došla je u pravi čas. Momčad, na koju u početku ovog dijela natjecanja nije nitko računao, nizom uzastopnih pobjeda nad »Rijekom«, »Uljanikom«, »Tekstilcem« i »Splitom« postala je aspirant za osvajanje jednog od najvišeg mjesta na tablici međurepubličke lige. Čak štaviše, možemo reći, da je momčad »Šibenika« osigurala svoje mjesto u zonskom prvenstvu. To je zaista velik podvig — repriza onog u III. ligi, kada je »Šibenik« nizao pobjede iz kola u kolo, sakupivši u proljetnom dijelu najveći broj bodova. Ovom prilikom kored velikog zalaganja čitave jedanaestorice, ne možemo a da ne istaknemo veliku pomoć trenera Jozice Crnogače, koji je također zaslužan za uspjeh kluba. Pobjeda u Borovu nesumnjivo će se odraziti na daljnji tok natjecanja. U još preostalih pet kola »Šibenika« čeka najteži zadatak u nedjelju u susretu sa vodećom »Trešnjevkom«, koju ukoliko pobijedi, a u što ne sumnjamo, postat će jedan od favorita za osvajanje najvišeg mjesta na tablici hrvatsko-slovenske lige.

U prvom poluvremenu »Šibenik« je snažno navaljivao i drugim loptama stalno ugrožavao gol Jarića. U periodu nadmoći gostiju postignut je jedini zgoditak utakmice koji je »Šibeniku« donio dva dragocjena boda. To je bilo u 11. minuti. Bego se probio preko desnog krila, promizao vratima i loptom uputio slobodnom Tedlingu koji nije oklijevao, već je osuro sturio tako, da je vratar Jarić bio nemoćan da intervenirira. Četiri minute kasnije domaći su igrali sa deset igrača, jer im je srednji pomagač Becin teže povrijeđen u rame. Vozivo od 1:0 ohrabrilu je momčad »Šibenika« koja sve do odmora drži igru u svojim rukama.

U nastavku igre domaći su svim snagama stali navaljivati u namjeri da promijene rezultat. »Borovo« je gotovo u toku čitavog drugog dijela bila premoćnija momčad, jer je »Šibenik« deranzivnom taktikom nastojao sačuvati rezultat. Samo Durić i Zorić stajali su u prednjem redu i na momente su pokušavali ugroziti protivnička vrata. U 11. minuti ovog dijela u jednom sudaru vratar Bašić je bio lakše povrijeđen, ali je odmah nastavio s igrom. Domaći su imali nekoliko povoljnih prilika za gol, ali ih je u tome spriječila solidna obrana »Šibenika«. U posljednjoj minuti sudac Vunarčić je zaustavio jedan opasan prodor domaćih, jer je nad Blaževićem bio izvršen prekršaj. No uza sve to jedan od igrača »Borova« ubacio je loptu u gol. Jedan dio gledalaca uletio je u igralište zahtijevajući od sudeca prizna gol. No ovaj je ostao kod svoje prvobitne odluke da se izvede samo slobodni udarac u korist gostiju. Inače igra je bila oštra s obje strane. Igrači »Borova« i jedan dio publike nekorektno su se ponašali prema gostima. Citava momčad kao cjelina igrala je dobro tako, da se nikoga ne može posebno izdvojiti. Nisu jedino zadovoljili Bašić i Zorić.

U XVIII. kolu postignuti su svi rezultati: Trešnjevka — Tekstilac 4:1, Segesta — Maribor 4:0, Ljubljana — Split 0:0, Uljanik — Kladivar 5:1, Rijeka — Branik 2:4 i Borovo — Šibenik 0:1.

UPRAVA ZA GROBLJA I JAVNA ZELENILA — ŠIBENIK

PROIZVODI: sadnice ukrasnog grmlja i drveća, cvjetne sadnice kao i sadnice voća i povrća, penjačice, sadnice za žive ograde, razno sezonsko i ljetno cvijeće za rezanje i cvijeće u loncima.

UREDUJE I ODRŽAVA: vrtove i dvorišta oko ustanova, poduzeća, tvornica, hotela i privatnih zgrada po narudžbama.

USKORO OTVARA PRODAVAONICU u kojoj će se moći dobiti sve vrste cvijeća rezanog i u loncima, a moći će se naručiti bukete za vjenčanje i druge prigode, te pogrebni vijenci uz povoljne cijene.

POSEBNU BRIGU POSVEĆUJE SVIM JAVNIM NASADAMA U GRADU KOJE PREPORUČA I PAŽNJI GRADANA.

UPRAVA ZA GROBLJA I JAVNA ZELENILA — ŠIBENIK ULICA 12. KOLOVOZA 1941. TEL. 6-95

U ŠIBENIKU PRIJE 50 GODINA

»PREPIRKE OKO AMERIKANSKE LOZE«

Nastavila se, sada između »Hrv. riječi« i splitskog »Jedinstva«, koje je počelo napadati vinogradarske stručnjake Štrekelja (u Šibeniku) i Ožanića, »jer su preporučivali lozu Colomb. rupestris«.

»Svakome tko se iole bavi američkim lozama mora biti poznato da je najveći njihov neprijatelj vapno. Kad se je filoksera usuljala u vapnenašte zemlje, stalo se je odmah misliti na lozu koja bi u tim predjelima najbolje uspijevala, i na temelju istraživanja uspostavilo se je da između svih do sada poznatih vrsti i suvrsti najbolje uspijeva Colomb. rupestris. Ovu lozu vidjeli smo u vapnenastom tlu gdje se bujno razvija u Novalji i Šibeniku, gdje ima u zemlji 72% vapna, pa i u Kaštelima, i to u zemljištu u kojem, da je samo malo vlažnije, zaista bi i Berlandijeri hibride blijedjele.«

»Mi smo u Kaštelima čuli i vidjeli da Aramon rupestris blijedi, i to na onakvom zemljištu na kome se Colomb. rupestris modri.«

»U Šibeniku, kako je to dobro poznato suradniku »Jedinstva«, goje se na vapnenastom

tlu, koje sadrži 72% vapna — dok kaštelansko tlo ima samo 50 do 60% — najbolje vrsti francuskih loza. Od ovih neke su već propale, dok su neke modre da je divota. One koje propadaju, bit će zabačene, a zadržat će se samo one koje u ovakvome zemljištu najbolje uspijevaju.«

»Ovo su, istina, sve pokušaji... Loza ne raste na karbi, već na zemlji.« (»Hrv. riječ«, 24. V.)

KRONIKA

»Porota. Dne 12., 13. i 15. tek. mj. bila je rasprava proti zloglasnom zlikovcu Boži Tepiću Izakovu i drugovima iz Rupa. Bio je optužen radi zločina umorstva izvršenog, umorstva pokušnog, potvorenje i krađe.

Na temelju pravorijeka porotnika bio je osuđen na smrt. Čuvši osudu, počeo je psovati goropadno.«

»Dne 17. tek. mj. sudila je porota Ivanu Cvitanu pk. Luke iz Zatona, koji je umorio rođenog brata Luku, a nevjestu Luciju teško ozlijedio. Ivan Cvitan ne bijaše rođen zločinac, jer do svoje 54. godine nikad osuđen nije bio. Pravorijek porotnika, koji ga progla-

siše krivim umorstva, zapanjio je slušatelje. Bio je osuđen na smrt, ali će biti predložen previšnjem pomilovanju.« (»Hrv. riječ«, 20. V.)

»Gosp. Andre Matačić, vrjedniji i zauzetni naš mještanin, bio je jedini iz Dalmacije ove godine nagrađen sa K 200 za pravljenje finog maslinovog ulja.« (»Hrv. riječ«, 20. V.)

»Tuže nam se iz okolice: Kako je zimus bio okrenuo strašnila, uzdali smo se da se pomrazu i jakoj studeni ne će toliko raširiti nesretna žilozdera, Ali se prevarismo! Srce ti puca, od žalosti gledajući na opustjele i uništene vinograde, ali ne puca poreznom nadzorniku Kuriliću u Šibeniku. On za to haje i ne haje. Globi od godine na godinu sve to više, nameće ti nekakvu ličnu dohodarinu, a po zakonu imao bi biti oprostjen i od zemljari-ne! I, dok se ti mučiš i trudiš oko loze američanske loze, on ti zanovijeta sa neprestanim izjavama, fasiljama, odlukama i drugim kartušinama, kao da narod nema prečeg posla nego odgovarati neprestano na njegove upite. Poznaje Kurilić i Knin i Drniš, a u Šibeniku je dobio »galun.« (Hrv. riječ«, 20. V.)

Šibenik kroz tjedan

Narodno kazalište

Četvrtak, 19. V. — VOLPONE — komedija od B. Jonsona.

Petak, 20. V. — KONCERTNO VEČE — nastup violiniste Josipa Klime iz Zagreba.

Subota, 21. V. — ZAJEDNIČKI STAN — komedija od N. Dobričanina.

Nedjelja, 22. V. — GROFICA MARICA — opereta od E. Kalmana. Početak predstava u 20 sati.

DEŽURNE LJEKARNE

Do 21. V. — II. narodna ljekarna — Ulica Bratstva i Jedinstva.

Od 21.—25. V. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

Nada, kći Ferde i Svetinke Janseničnik; Goran, sin Slavka i Marije Belamarić; Josip, sin Petra i Vjere Zonja; Zlatko, sin Ivana i Milene Višnjčić; Jadranka, kći Paške i Božice Braica; Zoran, sin Krste i Milke Bogdancvić; Gordana, sin Ivana i Marije Družić; Dalibor, sin Ivana i Miljenke Krstičević; Nenad, sin Milijana i Kamrele Simić; Ivan, sin Ivana — Nikole i Stane Milin i Nediljko, sin Jerka i Matilde Bara.

VJENČANI

Krešić Rudolf, službenik — Fajtčić Marija, domaćica.

UMRLI

Zaninović Stipe pok. Petra, star, 73. god., Braica Jadranka Paškina, stara 1 dan i Grgurev Ruža rod. Konta, stara 76 god.

ZAHVALA

Prigodom smrti našeg milog supruga i oca

STJEPANA ZANINOVIĆA,

primili smo mnogo usmenih i pismenih izraza saučestća.

Zahvaljujemo ovim putem svim rođacima, prijateljima i znancima, koji su na bilo koji način izrazili saučestće, a posebno se zahvaljujemo svima onima koji su pokojnika ispratili na vječni počinak.

Ožalošćena obitelj
Zaninović

gradske vijesti

Naša poduzeća na I. izložbi ugostiteljstva i turizma

Na I. izložbi ugostiteljstva i turizma Jugoslavije, koja će se održati od 4. do 12. lipnja o. g. u Zagrebačkom velesajmu učestvovat će i neka poduzeća iz našeg grada sa svojim proizvodima. Tako će Industrija »Krka« izlagati tjesteninu i konzervirane masline, ribarski kombinat »Kornat« konzerviranu ribu, Kotarski savez poljoprivrednih zadruga izložiti će koralje, spužve, primorsko crno vino, rogovičke

IZ SUDNICE

POTKRADALI ALAT IZ PODUZEĆA

Aras Blaž p. Nikole i Jurković Blaž p. Petra, u više navrata potkradali su razni alat u poduzeću »Velimir Škopnik«. U tome su im pomagali bilo sakrivanjem bilo prodajom drugim licima Jurković Nikola p. Petra i Pender Milka ud. Krste, oboje iz Mandaline. Sud ih je proglašio krivim— osudivši Blaža Arasa na četiri, Blaža Jurkovića na tri, Nikolu Jurkovića na dva i Milku Pender na jedan mjesec zatvora.

BACILA SODU KAUSTIKU U LICE — GODINU DANA ZATVORA

Pred Okružnim sudom u Šibeniku odgovarala je Tina Petković, tekstilna radnica, nastanjena u Šibeniku, zbog toga što je bacila u lice Jokić Ivku Milanovu 1/4 litre rastopljene sode kaustike. Tom prilikom nanijela mu je nekoliko lakših opekina. Sud ju je kaznio na jednu godinu strogog zatvora.

OSUĐEN RADI KRADE

Kotarski sud u Šibeniku kaznio je Iva Dragičevića Antina na četiri mjeseca zatvora što je nedavno u Narodnom restoranu prisvojio kaput, koji je bio vlasništvo jednog stranog mornara.

NEOVLAŠTENO SE BAVILI TRGOVINOM SVINJAMA

Berić Uroš p. Glise i Berić Milan Radin, obojica iz Varivoda bavili su se neovlaštenom trgovinom svinjama. Kotarski sud je kaznio svakoga na po 15 dana zatvora.

smokove i ulje s otoka Murter, dok će »Vinoplod« izlagati osam raznih vrsta svojih proizvoda. I Zanatska komora sudjelovat će na izložbi domaće radinosti, a Turističko društvo, koje je za to dalo inicijativu, izložit će oko 20 umjetničkih fotografija turističkih točaka i kulturno-historijskih spomenika, zatim nekoliko reljefa s područja šibenskog bazena, te narodnih rukotvorina (Šibenska i zlarinska nošnja)

Prispreme su već u punom jeku a organizacija je povjerena Trgovinsko-ugostiteljskoj komori u Šibeniku. Treba napomenuti da je Turističko društvo česad uložilo mnogo napora oko pomoći kako bi uspjeh izložbe bio što veći, a afirmacija našeg područja došla do punog izražaja. To je nesumnjivo velik pothvat ovog mladog ali agilnog društva. Privredni odjel NO-a gradske općine pozdravio je inicijativu Turističkog društva, te je osigurao potrebna materijalna sredstva. Također su i mnoga poduzeća, koja imaće ne učestvuju na izložbi, pomogla dajući svoj skromni prilog.

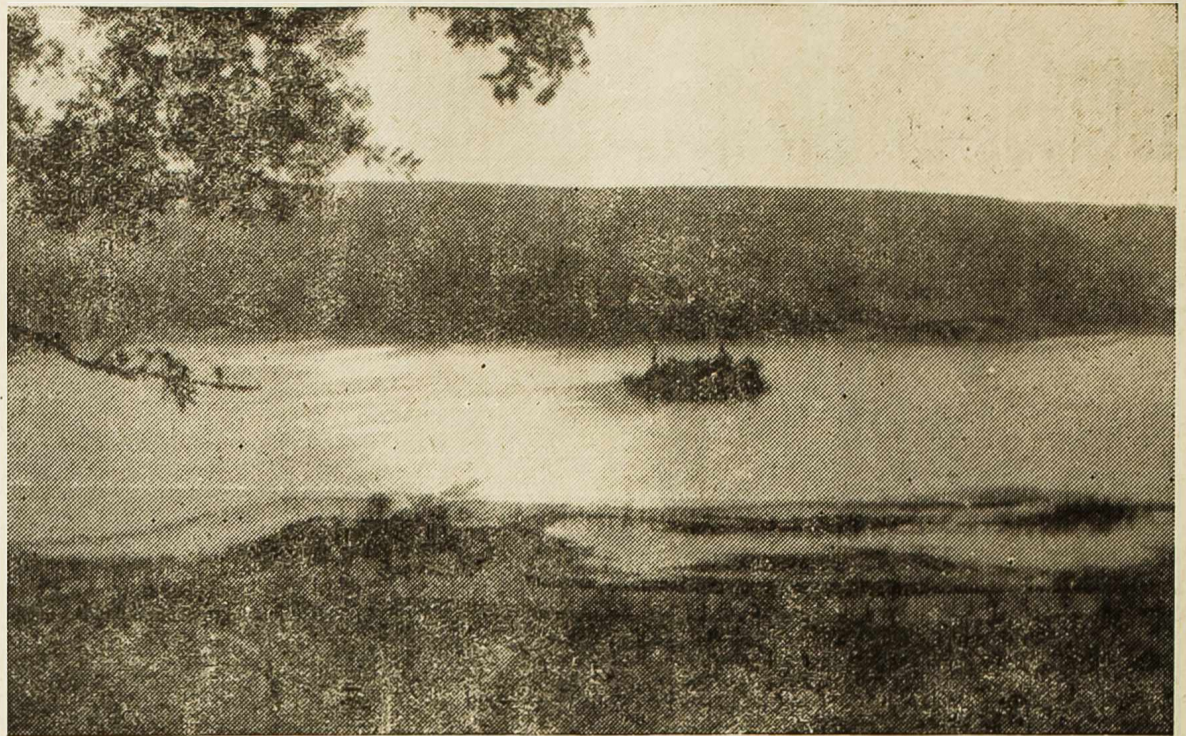
KAŽNJENI ZBOG

OŠTEĆIVANJA POTROŠAČA

Kotarski sud u Šibeniku osudio je na 20 dana zatvora Ratka Čogelju Antina, namještenika u prodavaonici kruha poduzeća »Krka« u Skradinu, jer je neispravnim mjerenjem oštećivao potrošače, a Antu Babuna Antina, namještenika zadružne prodavaonice u Tribunju na 1 mjesec dana zatvora, što je varao potrošače upotrebljavajući dvije neispravne vage. Nikolu Petranovića Milanova, trgovačkog poslovođu iz Šibenika sud je kaznio sa 20 dana zatvora zbog neispravnog mjerenja pojedinih prehrambenih artikala.

PRESADIO DVA STABLA VIŠANJA U SVOJU NJIVU

Dva mjeseca zatvora osuđen je Petar Butko Petrov iz Tribunja, jer je iz susjedne njive presadio u svoju dva stabla višanja.

Pogled na Visovac

Sunčano proljeće na Krki

Neopisive ljepote. Zelenilo, miris trave, šum proljetnog vjetrova... Zuborenje vode: tiho, mirno, uspavljajuće... Sve to dava Krki posebnu draž. Ona svojom prirodnom ljepotom očarava putnika. Čuje se šum, cvrkut, kreket... Prava simfonija prirodne ljepote. A preludij te ljepote počima od samog izvora tamo ispod Krševca kod Knina. Miran je izvor Krke. On, kao da obećava i miran tok čitave rijeke. Ali, to je samo varka.

Oko šezdeset kilometra dug je tok Krke. Tu je niz slapova i jezera. Voda bjesomučno juri, huči, a srebrenasti slapovi na proljetnom suncu, svakoj kapljici vode, koje se poput vodoskoka prelijevaju u bezbroj nijansi dugine boje, dočaravaju nemirnu, stalno promjenljivu sliku. Sve te nemirne slapove i slapiće Krke u svoj mirni zagrljaj primaju jezera, koja su prave oaze tišine. Hodajući od izvora k ušću posjetilac nailazi na prvi slap Krke, koji se naziva Topoljski. Nastao je padom voda pritoka Krčića u blizini Knina. Sedam kilometara nizvodno stvoreno je prvo jezero — Bolodolsko ili Marasović. Sada je tu ljepše nego zimi. Voda je bistra. Na nekim mjestima bijela kao jato galebova. Tu je i pad kod »Bilušić bulka«. Drugo veće jezero Bjelober ili Čorić dugo je kilometar i po. Širina tog jezera dostiže i do 400 metara. Iza tih jezera, divnih oaza tišine, bez hučke i buke vode, dolazi kanjon s visokim klisurama i četiri slapa, ljepote malo gdje vidljive. Sve jedan ljepši od drugoga. Niz strme, visoke klisure huči voda. Posjetilac ne može, a da se ne

ZAHVALA

Prigodom požara, koji je 13. o. mj. nastao na mojoj motornoj lađi, toplo se zahvaljujem komandantu školskog broda JRM »Lavska« drugu Anti Horvatu, koji je brzim intervencijom uz pomoć posade spasio moju lađu od većeg oštećenja.

Ante Leontić

divi, uza sav strah i jezu, kad se nadivje nad bučnim bijelim mlazom vode, koja pada niz strane klisure snagom, koja bruši kataraktu, dajući energiju... Ta četiri slapa Brljan, Manojlovac, Sondovjel i Miljacka, u blizini jedan do drugoga sjedinjuju se, kao povezan ianac.

Po svojoj ljepoti ističe se Manojlovac. Tu je krasna vegetacija. A iza toga strše, strma i stravična klisura, gdje su nekad bili stari gradovi Nečven i Trošan. Ostaci kamena i zidova i dandanas vjerni su spomenici i upozorenje, da su, eto, tu u toj buci vode, pokraj tih klisura živjeli ljudi, koji nisu znali da koriste tu ljepotu. I tu snagu Krke, već su se samo služili njenom hladnom i bistrom vodom. Tu je i samostan Arhandelovac, gdje se spušta jedan slap visok oko osam metara. Spuštajući se uz tok Krke, posjetilac nailazi »dolje« na veličanstveni, najljepši, čuveni Roški slap. Netko je to mjesto nazvao »nacionalnim parkom«. Tu se doista priroda smiješi i daruje čovjeka svim ljepotama, koje ga bodre čile, prave vedrijim...

Ispod Roškog slapa Krka se smiruje i utaplja u Visovačko jezero, dugo tri i po kilometara,

a široko oko 700 metara. Otočić Visovac, na kome se nalazi samostan franjevac, svojom ljepotom predstavlja posebnu atrakciju. Tko da porine u tajne debelih zidina samostana. To je mogao Simo Matavulj svojom pronicljivošću, kad je pisao djelo »Bakonja fra Brne«. Koliko tajne? Koliko dogovora punih hipokrizije, lažnog morala. Koliko eksploatacije rupskih seljaka tih poslušnih robova franjevaca i gvardijana... Koliko bezdušnosti? Koliko... sakrivaju zidovi samostana na Visovcu? Kač bi oni mogli da progovore!

Čikola se ulijeva u Krku iza Visovačkog jezera. Podalje prekrasan Skradinski buk, dug 450 metara sa svojih sedamnaest stepenica najljepši je slap, kako se to tvrdi, u našoj zemlji. Tu ima jedinstvenih i posebnih oblika, obrubljenih divnom vegetacijom. Eto, takva je Krka. Takav je njen tok.

Tako umorna Krka dolazi do mora stvarajući Prokljansko jezero, povezujući se sa Skradinskim kanalom i Šibenskim zaljevom... A posjetilac se nakon zamornog hodanja osjeća i pak vedar sa impresijama koje se ne zaboravljaju.

Ante Deković

OBAVIJEST O PUŠTANJU SAOBRAĆAJA PREKO MOSTA U SKRADINU

Do daljnega puštaju se u saobraćaj sva motorna i ostala vozila preko novog mosta u Skradinu na rijeci Krki. Dozvoljena težina vozila za prijelaz preko mosta ograničena je do 8 t, sa brzinom od 15 km na sat.

Vozila teža od 3 t moraju prolaziti pojedinačno i bez preticanja na samom mostu.

U vezi gornjeg ograničenja postavljeni su s obje strane mosta i propisni međunarodni saobraćajni znakovi, kojih se treba pridržavati, a u slučaju nepridržavanja istih protiv prekršitelja poduzet će se kazne prema postojećim zakonskim propisima.

Izmjenom novih ležajeva (zglebova) mosta, a koja će uslijediti u najskorije vrijeme nosivost mosta za prolaz vozila bit će neograničena. O tome će biti javnost pravovremeno obaviještena.

TEHNIČKA SEKCIJA ZA CESTE — ŠIBENIK

ZANIMAT ĆE VAS

O VJEŠTINI UČENJA

Kad odrasli ljudi nastoje steći znanje iz nekog područja koje je za njih posve novo, kao na primjer neki jezik, i to u vrlo brzom razmaku vremena, ne pružajući svom pamćenju dovoljne intervale — rezultat njihovog pamćenja i napredovanja je samo za 20% veći od onog rezultata, koji bi postiglo osrednje nadareno osmogodišnje dijete! Dovoljno je, međutim, da se češće načini pauza od 24 sata, pa da uspjeh bude osjetno veći nego kod djece — čak i do 73%. To su zaključci profesora psihologije na sveučilištu u Indijani (USA).

Prema tome, kad se preporučuju metode, s pomoću kojih se neki jezik može naučiti bar za 15 dana, pa i mjesec, dva — sve je to zasnovano na zabludi. Učenje treba biti polagano, jer postoji opasnost da se gotovo ništa ne upamti. Ti profesori tvrde da se proces duhovne asimilacije sastoji iz dviju faza: prva od njih se sastoji u velikoj upornosti i tek kad se prevale ta prva etapa, onda proces može početi i brže.

ŽIVOT LASTAVICA

Lastavice izazivaju divljenje ljudi svojim brzim i neumornim letom kao i velikom brzom kojom posvećuju svojim mladuncima. Ljeti vidimo lastavice kako od rane zore kistare zrakom i traže hranu. Njihov dnevni posao upravo

zaprepašuje. U toku i sata lastavica najmanje 20 puta donese hranu u gnijezdo. To znači da oba roditelja za 1 dan posjete gnijezdo 640 puta, donoseći svaki put najmanje po 1 komarca ili muku. Sami stari pojednu dnevno barem 300 muha, tako da par lastavica sa mladima utroši dnevno 1840 sekata, mjesečno 55.200, a za cijelo ljeto 160.000 komada. Sto pari lasta, kad i mladi već počnu loviti, oslobađaju jedno selo ljeti od 16 milijuna muha i komaraca i njihovog milijardskog podmlatka!

REZULTATI POSLJEDNJE ATOMSKE EKSPLOZIJE

Iz Las Vegasa (USA) javljaju rezultate posljednje eksplozije atomske bombe bačene na naročito podignuti grad s namještenim sobama, radionicama, životinjama i lutkama umjesto ljudi. Atomski fotoaparati snimili su ono što se dogodilo u momentu eksplozije.

Ustanovljeno je, da je u radijusu od 1,5 km sve živo bilo umrtvljeno od radio-aktivnog zračenja, ukoliko prije toga nije poginulo od ruševina. No, ima slučajeva da su se neka živa bića spasila, ukoliko su odmah uletjela u naročita skloništa izvan kruga eksplozivnog žarišta. Električni i plinski vodovi bili su odmah prekinuti. Mogućnost opstanka na životu bila bi samo u slučaju boravka u specijalnim podrumima ili za tu svrhu izgrađenim

nim kupaonicama, 7/10 zgrada ne bi se više moglo popraviti — na svim zgradama izletjela su sva vrata i prozori. Na udaljenosti od 1.400 m zabilježena je aktivnost, koja je apsolutno smrtna za živa bića. I namirnice su otrovane. Ostali rezultati drže se u tajnosti.

PRESADIVANJE PLUĆA

Dva liječnika sa fakulteta u Kansasu pokušali su presaditi lijevo plućno krilo, arteriju i lijevu bronhiju s jednog psa na drugog. U početku je izgledalo da će operacija uspjeti. Presadena pluća ispunila se zrakom, dobila su sasvim normalan vanjski izgled i nastavila rad. Ali, ne za dugo. Deset pasa s novim plućnim krilom živjeli su između jednog i dvanaest dana, jer su svi dobili zapaljenje pluća. U drugoj grupi, u kojoj su pluća presadivana između pasa, koji su poticali od istih roditelja, životinje su živjele nešto duže, ill ne preko trideset dana. Usprkos neuspjehu, liječnici nastavljaju s pokusima presadivanja pluća.

NAJVEĆI TELESKOP NA SVIJETU

Opservatori Palomar je opremljen s najmodernijim instrumentima. Teleskop sa lećom od 5,06 m koji se nalazi u tom opservatoriju, toliko je jak, da se njime može vidjeti plamen na udaljenosti od 18.000 milja.

OBAVIJEST

Poduzeće za izradu i prodaju odjevnih predmeta
„REVIIJA“ - ŠIBENIK
Obala oslobođenja 14/II. (kod hotela „Krka“)

izrađuje odjevne predmete iz vlastitog i donesenog materijala uz naplatu i na
KREDIT
Obrasci za kredit dobiju se u krojačkoj radnji.

»ŠIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Stampa«

Glavni i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretplata za tri mjeseca Din 120.—, pola godine Din 240.—, za 1 godinu Din 480.—.